

Sygn. akt I C 966/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Tadeusz Bulanda

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Skolimowska

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. M. (1)

o zapłatę

1. umarza postępowanie w zakresie żądania zapłaty kwoty 35 254,32 zł (trzydzieści pięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt cztery złote i trzydzieści dwa grosze);
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz M. M. (1) kwotę 5417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu i nie obciąża powoda kosztami procesu w pozostałym zakresie.

Sygn. akt **I C 966/18**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 marca 2018 r. powód (...) S.A. (dawniej (...) Bank S.A.) z siedzibą w W. wniósł o orzeczeniem nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym, że pozwany M. M. (1) zobowiązany jest zapłacić na rzecz powoda kwotę 618.992,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty i kosztami postępowania, w tym kosztami sądowymi, kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłatą skarbową od pełnomocnictwa – a w przypadku stwierdzenia przez Sąd braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym – o orzeczenie o powyższym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W przypadku wniesienia przez pozwanego zarzutów lub sprzeciwu, czy przekazania sprawy do postępowania w trybie zwykłym, powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 618.992,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Powód wniósł ponadto o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów sądowych, kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu podniesiono, iż pozwany M. M. (1) zaprzestał spłacania kredytu hipotecznego zaciągniętego na podstawie umowy z dnia 19 stycznia 2007 roku i tym samym naruszył warunki umowy, wobec czego powód pismem z dnia 27 kwietnia 2017 r. wypowiedział przedmiotową umowę, z zachowaniem 30-dniowego terminu. Kwota dochodzona niniejszym pozwem stanowi zadłużenie pozwanego na dzień 19 marca 2018 r., zgodnie z wyciągiem z ksiąg bankowych. (pozew – k. 4-6)

W dniu 30 maja 2018 r. Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym w całości uwzględnił roszczenie zawarte w punkcie 2 pozwu. (nakaz zapłaty – k. 49)

W sprzeciwie od wydanego w postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, iż roszczenie dochodzone niniejszym pozwem nie jest wymagalne, a to z uwagi na nieskuteczność wypowiedzenia umowy kredytu hipotecznego dokonanego przez powoda. (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 57-64)

Na rozprawie w dniu 14 stycznia 2019 r. pełnomocnik powoda cofnął pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie żądania kwoty 35.254,32 zł i wskazał, że wnosi o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 583.737,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 618.992,30 zł od dnia 19 marca 2018 r. do dnia 5 listopada 2018 r. (do dnia wpłaty), a od kwoty 583.737,98 wnosi o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 6 listopada 2018 r. do dnia zapłaty. (protokół – k. 135-136, 00:02:26)

W dalszym toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 stycznia 2007 r. pozwany M. M. (1) zawarł z powodowym bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. (poprzednio: (...) Bank) umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, której przedmiotem było udzielenie kredytu w kwocie 530.000 zł z przeznaczeniem na finansowanie przedpłat na poczet budowy i zakupu od Inwestora Zastępczego lokalu mieszkalnego nr (...) w segmencie nr (...)z przynależnym garażem w segmencie nr (...) położonego w W., przy ul. (...) (478.800 zł), finansowanie prac wykończeniowych przedmiotowego lokalu (37.700 zł) oraz finansowanie opłat okołokredytowych (13.500 zł).

W treści umowy, w części określającej dane osoby kredytobiorcy M. M. (1) ujawniono, że zarówno adresem zamieszkania, jak i adresem do korespondencji jest ul. (...), (...)-(...) O..

Zgodnie z § 15 ust. 1 przedmiotowej umowy w wypadku naruszenia przez kredytobiorcę warunków umowy, a w szczególności w przypadku, gdy w terminie określonym w umowie nie dokona spłaty raty kapitałowo-odsetkowej lub części raty kapitałowo-odsetkowej lub w umówionym terminie nie dokona spłaty należnych (...) prowizji, opłat i innych należności, (...) podejmuje działania upominawcze z wypowiedzeniem umowy włącznie.

Okres wypowiedzenia umowy, zgodnie z treścią § 15 ust. 3 wynosi 30 dni i liczony jest od dnia doręczenia wypowiedzenia kredytobiorcy, przy czym za datę doręczenia wypowiedzenia uważa się również datę powtórnego awizowania przesyłki poleconej, wysłanej pod ostatni znany (...) adres kredytobiorcy. Następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia wszelkie zobowiązania wynikające z umowy stają się wymagalne i kredytobiorca zobowiązany jest do niezwłocznej spłaty wszystkich wymagalnych należności. (umowa – k. 12-16)

W dniu 11 kwietnia 2013 r. pomiędzy stronami, tj. M. M. (1) a (...) S.A. z siedzibą w W. (dawniej: (...) Bank S.A.) został zawarty aneks do umowy nr (...) z dnia 19 stycznia 2007 r. W treści aneksu, w części określającej dane osoby kredytobiorcy jako strony aneksu, wpisano adres zameldowania kredytobiorcy – ul. (...), (...)-(...) W.. (aneks – k. 85-86v.)

W związku z niewykonywaniem przez pozwanego kredytobiorcę zobowiązania zgodnie z treścią umowy – tj. zaprzestania spełniania świadczenia poprzez spłatę zobowiązania i tym samym naruszenie warunków zawartej z powodowym bankiem umowy, powód pismem z dnia 23 marca 2016 r. poinformował pozwanego, iż możliwe jest zawarcie między stronami ugody (porozumienia), mającego na celu polubowne rozwiązanie zaistniałej sytuacji. Pismo, adresowane na ul. (...) nie zostało przez pozwanego odebrane z urzędu pocztowego (pismo – k. 77, ksero koperty z adnotacją o awizowaniu – k. 78)

Powód pismem z dnia 20 stycznia 2017 r. wezwał ponownie pozwanego do spłaty zaległości i poinformował jednocześnie o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację w terminie 14 dni roboczych od otrzymania niniejszego pisma. Przedmiotowe wezwanie, wysłane na adres ul. (...), również zostało awizowane i zwrócone powodowi. (pismo – k. 79-80)

Pismem z dnia 27 kwietnia 2017 r. powód wypowiedział umowę kredytu zawartego z pozwanym M. M. (1), z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Niniejsze wypowiedzenie, wysłane na adres ul. (...) nieodebrane przez pozwanego z urzędu pocztowego, zostało zwrócone do banku. (wypowiedzenie umowy – k. 81-82)

Pismem z dnia 12 września 2017 r. powód wystosował do pozwanego pismo zatytułowane „Przedsądowe wezwanie do zapłaty”, w którym wezwał ponownie pozwanego do spłaty wymagalnych należności wynikających z umowy kredytu. Niniejsze wezwanie nieodebrane przez pozwanego zostało zwrócone do banku. (pismo – k. 83-84)

W dniu 5 listopada 2018 r. powód uregulował w dniu 5 listopada 2018 r. żadaną pismem z dnia 20 stycznia 2017 r. kwotę 4501 CHF oraz uregulował kwotę 5000 CHF na poczet wszelkich wierzytelności powoda, które byłyby wymagalne, gdyby umowa nie została wypowiedziana. (pismo – k.110, dowód uiszczenia opłat – k. 111)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy, w szczególności umowy kredytu i sporządzonego do niej aneksu. Autentyczność dokumentów nie została zakwestionowana przez strony i Sąd również nie znalazł podstaw do ich podważenia z urzędu. Stan faktyczny został ustalony również w oparciu o zeznania świadka M. M. (2), którym Sąd dał wiarę w zakresie w jakim zeznawał on o zmianach miejsca zamieszkania pozwanego M. M. (1). Sąd pominął pozostały materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy jako nieprzydatny do poczynienia ustaleń faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty wynikającej z wyciągu ksiąg bankowych, w związku z wypowiedzeniem pozwanemu łączącej strony umowy kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem CHF.

Rozważania co do zasadności powództwa, biorąc pod uwagę materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie, ograniczają się w zasadzie do ustalenia skuteczności, bądź jej braku złożonego przez powoda oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy kredytowej.

Zgodnie z treścią art. 61 § 1 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Jak wskazywał Sąd Najwyższy, w rozumieniu art. 61 § 1 k.c. możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia przez adresata nie może być utożsamiana z rzeczywistym zapoznaniem się przez niego z tym oświadczeniem, co oznacza, że skuteczne złożenie oświadczenia woli następuje także w sytuacji, w której co prawda adresat oświadczenia woli nie zna jego treści, ale miał realną możliwość zapoznania się z nią, gdyż doszła ona do niego w taki sposób, że mógł się z nią zapoznać. Na składającym oświadczenie woli spoczywa zatem ciężar dowodu, że doszło ono do adresata w sposób umożliwiający mu - według zasad doświadczenia życiowego - zapoznanie się z jego treścią. (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2017 r., sygn. III CSK 148/16, LEX nr 2352146)

Wypowiedzenie umowy o kredyt, będące uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego, bez dochowania wymaganych warunków może prowadzić do uznania tej czynności za bezskuteczną. Dokonanie takiego wymówienia nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet, jeżeli istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy. Jest ono bardzo dotkliwe dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego powinno nastąpić po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych, odpowiednich wezwań. (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r., sygn. akt II CSK 750/15, LEX nr 2182659)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, iż w ocenie Sądu słusznie podnosiła w toku procesu strona pozwana, jakoby powodowy bank nigdy skutecznie nie wypowiedział umowy z dnia 19 stycznia 2007 r.

Wskazać należy, że adres zameldowania wskazany w umowie z dnia 19 stycznia 2019 r. i w aneksie do przedmiotowej umowy jest inny. Niewątpliwie jednak, przy podpisywaniu aneksu nie została zamieszczona żadna wzmianka na temat zmiany adresu do korespondencji kredytobiorcy, co w ocenie Sądu, obligowało powodowy bank do przesyłania wszelkich pism, w tym również wypowiedzenia umowy, na dotychczas wskazany adres do korespondencji.

Pojęcia adresu zameldowania i adresu zamieszkania, choć w potocznym rozumieniu bywają stosowane zamiennie, nie są tożsame. Adres zamieszkania ma charakter faktyczny, zgodnie z art. 25 k.c. miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Adres zameldowania ma zaś charakter czysto formalny (administracyjny) i służy celom wyłącznie ewidencyjnym. Nie uprawnia jednak do domniemania, że pod adresem zameldowania osoba fizyczna faktycznie przebywa z zamiarem stałego pobytu, w szczególności, gdy adres ten, różni się od tego, który strona podała jako właściwy do korespondencji. Nie bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, że powód, będąc przedsiębiorcą, sam w stosownych wzorach (umów, aneksów) ustanowił wyraźne rozgraniczenie pomiędzy adresem zameldowania a adresem do korespondencji.

Biorąc pod uwagę powyższe, w ocenie Sądu, wobec dokonywania doręczeń na niewłaściwy adres (mimo posiadania wiedzy o aktualnym adresie do korespondencji pozwanego), nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy o kredyt hipoteczny nr (...), co skutkowało oddaleniem powództwa. (pkt 2 wyroku)

W zakresie natomiast kwoty, o którą powód cofnął, wraz ze zrzeczeniem się roszczenia pozwu, tj. kwoty 35.254,32 zł, Sąd umorzył postępowanie, stosownie do treści art. 355 § 1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z treścią którego w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W ocenie Sądu, fakt niewywiązywania się przez pozwanego ze zobowiązań wynikających z umowy, mimo nieskutecznego wypowiedzenia umowy przez powoda, przemawia za obciążeniem Banku, jako strony przegrywającej, kosztami procesu jedynie w części. Na zasądzone na rzecz pozwanego koszty składają się połowa należnej (zgodnie z § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy na podstawie przywołanych przepisów orzekł jak w sentencji.